ԲԱԺԱՆՔ

Տարեկան գին ի Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ ի Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած յօդուածոց համար ու ծախքը խմբագրութեան վրայ։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն Խմբագիր—Հրատարակչին պէտք ուղղուի, Կ. Պոլիս, Զինճիրլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Ձեռագիր մասերը չվերադարձուիր, նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 27 Հոկտ.

Ազգային Ժողովին հին երեսփոխաններէն Դրեսսէն 'ի նպաստ հանրապետութեան կարծիք յայտնեց։

Հռոմ 27 Հոկտ.

Իշխանական լրագիրը յայտնած է Շամպորին կոմսին Պապէն Թագաւոր ընդունելութիւն կը փափագին։

Փարիզ 27 Հոկտ.

Շամպորի կոմսին մէկ յայտարարութիւն մը կ'սպասուի։

Ցախսոնիայի մէջ կը հաստատուի թէ օգոստոսի ժողովոյ յառաջիկայ գումարման մէջ անձնաւորութիւնը հանրապետական պիտի ըլլայ։

Լոնտրա 28 Հոկտ.

Թագուհին Բեդֆորտի պիտի երթայ Խորհրդարանի գրաւն (կը պարգեւէ) հաստատուն ներկայ գտնուելու։

Նիւ—Եորք 26 Հոկտ.

Բոստոնի երկաթի ճուլարաններ գործ չունենալուն պատճառաւ գոցուեցան։

Աթէնք 26 Հոկտ.

Զօրաց կառոյն մէջ երկրաշարժ մը եղած բազմաթիւ տուներ վնասուեցան։

Վիեննա 28 Հոկտ.

Փորտային մէջ գտնուող կոմսարաններ և գանձ կայսրներ լսա են։ Ընտրութեան կայսերը կը պնդեն և անփոխանութիւն կազզեն։

Փարիզ 28 Հոկտ.

Մաք—Մահոն մարաջախտ չուզեր ընդունիլ դաւաճանական պատրաստութիւն մը որ միապետութեան հրատարակութեան դէմ է։ Բայց թէ կառավարութիւնը բոլոր կարգաւորութիւնն անփոփոխ պիտի մնայ։

Հռոմ 28 Հոկտ.

Բանակը վերջնական կերպիւ վերակազմեցաւ։ Խաղաղութեան ժամանակ 214000 մարդէ պիտի բաղկանայ։

Պատերազմի բացը 11 միլիոն փրանքի կը հասնի։

Տրէպզոն 29 Հոկտ.

Սարսափելի մրրիկը մնաց։ Հարիւրին աւելի նաւեր ու նաւակներ անհետ եղան։

Լոնտրա 28 Հոկտ.

Օսմ. Փոխ. 47 5/16
Փոխ. 1869 55 3/4
» 1871 60 1/2
» 1872 79 1/2
Անգլ. Փոխ. 92 11/16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկուշաբթի իրիկուն Մեծ—Եպարքոսը, Շէյխ—իւլ—իսլամ էֆէնտին, Սերասքեռն և այլ քանի մը նախարարք կայսերական պալատն հիւրընկալ հրաւիրուեցան։

Վեհ. Սուլթանը Դօլմապաղչէի համար պատրաստուած նոր Մար—Մահօն մարաջախտին ընծայուած արժանաւոր պատուանշանն և ուրիշ նախարար Փէօզիի քաղաքին մէկ նոյն կարգին մեծ ժողովուրդը գրելով։

Պարսից Շահը հետագրով Բաղդադէն տանը շնորհաւորելով Վեհ. Սուլթանին Վեհ. Սուլթանն ալ հետագրով փոխադարձաբար շնորհակալութիւն։

Կըսուի թէ մայրաքաղաքիս Օսմանեան գնդերն խնամքով պաշտօնեան ու իր տեղին Օսմանեան հրամանատարներն հրամայ ստացած են Կայսեր Մոլլա Ըլէքսանդրիա ... Անդրիա քաղաքիս եկող ամառանոցներ տեղաւորուիլ։ Երբոր շատ աւելի ռազմական ներկայ պահոց գրաւներ կառավարական հանգիստ, որ իրենց ուշադրութեան արժանի տեսան։

Երկուշաբթի Մեծ—Եպարքոս Ռուշդի Մահմուտ Նէտիմ փաշան որ մեծ զաւթով ժողովուրդ մը մայրաքաղաքի միջնորդ Գոլ դին Պոլսոյ Թատրոնին մէջ մեծ հանդէսով ներկայ եղաւ։

Անցած սեփականութեանց վրայ տուրք դնելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովին իրր պաշտօնը կը լրանայ Տէֆթէրհանէի վերատեսուչ Գալիպ պէյի նախագահութեամբ։

Կըսուի թէ միայն Կ. Պոլսոյ Ծիլէք սեփականութեանց վրայ դրուելիք հարկերէն 1 տարուան մէջ 500 հազար լիրա հասոյթ պիտի ապահովուի։

Ամերիկայի Մորկէն—Բոսթ յաւելուածը կ'ըսէ թէ Բ. Դուռն աղդիւ Թուրքական մը հրատարակ է Սիրիոյ իշխանը, որ Կ. Պոլիս գալ և Վեհ. Սուլթանին ներկայանալ։

Կ. Պոլսոյ քաղաքաբնակութեան պատուոնական ծառայութեան կը հաստատէ թէ ցորենի գնոյն իջնելուն պատճառաւ հացագործաց փուռերուն հացին գինը 95 փարայի և Սիմիթինը 85 փարայի պիտի իջնայ։

Լոնտրայէն մայրաքաղաքս հասած լրագրէն գրուած նամակ մը կը ծանուցանէ թէ Սըր Հէնրի Ելիոթ մայրաքաղաքս Անգղիական դեսպան անուանեալ է։

Կիրակի օր խօսքիւրար փոքրին Եգէն բաւած թագը խօսքիւրայ Յակոբ անուն գրողին մը նորոգէն ամփոփոխուած ձեռնահասութիւն։ Համար երկու ամիս իրարու վրայ դնելով և մյան հեռնելով ձեռնարկ բերած ծանուցեալ տեղեկութիւնները մարդկան մեռնելով մէջ կուռքին մեծնալով և մէջ կոյսէն գալով կեանքով։ Խոյսը քանի մը փոքրիկներէն կը մեռնի մէկ տարեկան աղջիկ մ'ու այլ կին մը թողլով։

Նոյն օրը Էյուպ—իւսկիւտարի բնակարանի մը ծեծելով կամաւ կ'սպաննուի մը տարած ժամանակ ամբողջ տանելով ինքնաբերաբար և գտնելով ամբողջական ծառայութեան ամփոփակալ մնաց։

Երկուշաբթի օրը Վէֆիք փաշայի բակը երկու Պուլղար աղջիկ (12—13 տարեկան) խաղացած ժամանակնին մէջերնին վէճ ծագելով, մէկը գրպանէն դանակ մը հանեց ու միւսին փորը խոթեց։ Զարնուածը հետեւեալ օրը մեռաւ։ Զարնողն ալ բռնուելով բանտարկեցաւ։

Երկուշաբթի իրիկուն Ալեքսանդրիա գացող Անգղիական շոգենաւ մը զարնուելով ծովասոյզ եղաւ Օսմանեան շոգենաւն Ալիզէ ընկերութեան Թուրքա շոգենաւն էր։

Մայրաքաղաքիս Երուսաղէմի լրագրաց խօսքին նայելով, այս գիտութեան պատճառաւ Թուրքի նաւակներուն խոհուն անարգելութիւնն եղած է, որովհետեւ ծովակայէն բաց ուղղելով նաւուն գրօսոյն դէպի Ալեքսանդրիա երթալու և իր կողմ Անգղիական շոգենաւն ներկայացուցիչ է, որ իր շոգին բոլոր զօրութեամբ վերէն վար իջնելով հասնելու մէջէն, և անհնար էր որ կոյնայ կամ նաւանցէր։

Բարեկարգութեամբ Թուրքին մէջ գտնուող նաւաստիներն ու քանի մը ճանապարհորդներն անմեն ալ ազատեցին Անգղիական շոգենաւին նաւորդ որ հան կեցեր է մինչեւ որ Թուրքին մէջ մարդ մնացած չըլլայ բանտեր է։ Ըստ, որովհետեւ իր ազատուողներն ալ փնտռելով ջուր առնուլ պիտի է, Թուրքի այժմ ծովագնաց չըլլար համար փնտռելը դժուար գործելի ծովերը խորեր է, և հան իր ջուրը պարպելու և փոքր նորոգելու ձեռնարկեր է։

Կըսուի թէ Թուրքի շոգենաւը 5000 լիրա կը տանի եղեր Լեհաստանի ամփոփոխութեան պետական համար, հետեւաբար այս առակին հետ շոգենաւին կորուստը 300000 լիրայի չափ մ'է, զոր Ալիզէ ընկերութիւնը անգղիական շոգենաւէն կը պահանջէ։

Աներալեփօէն կը գրեն թէ Յակոբ անուն յարագործ մը իր տունը հիւր եկող իրեք փոխառական աղջկանն սպաննելով,

մահուան գամապատումներ և քաղաքին հրապարակին մէջ անցեալ շաբաթ կը փոխուեր է։

Երեքշաբթի յուղարկը կը ծանուցանէ թէ վերջին ժամանակներս Տէկիրէի նահանգին մէջ բանուած ուղղակի թիւը 122ի հասած է։

Նիւէնի գրուած նամակ մը կըսէ թէ Բրուսայի նահանգին մէջ երկու ամենէն երկրաւոր գինոգործութենէ աղբար Ռուսաց համար իրենց ալ ձեռքին մնաներն կորսնցուցեր են, բայց կառավարը գործելով գոնէ գինեգործութեան տեղեր է։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ԵՍՃԱՐՔ ՈՍԿՈՒՈՅ

17 Հոկտ.	չորեքշաբթի իրիկուն	53. 15
18 «	հինգշաբթի առաւօտ բացուեցաւ	53. 14
	կէս օր	53.35

Կ. Պոլիս 18 Հոկտ.

Ոսկեթել մէճիտիէի քամբիօ		Անգ. լիր.	8.23
Փրէմի »	»	Օսմ.	12.
Փրէմի Օսմ—Թիւրք			3.20
Երկաթուղեաց հին		Ֆր.	124 50
« նոր			69 30
Փոխ. 1863		»	308
» 1865	»	»	342
» 1869	»	»	387
» 1872	»	»	81
Թղթադրամ		Ոսկի	11

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երէկ առաւօտ լուր եկաւ Պատրիարքարան թէ Բ. Դուռը Ս. Պատրիարքին հրաժարականը Վեհափառ Սուլթանին հաւանութեանը ներկայացուցեր է։ Հետեւաբար քանի մ'օրէն Վեհ. Սուլթանին բնդունելութեան հրամանը Բ. Դրանէն պաշտօնապէս պիտի հաղորդուի ու Պատրիարքարան։

Կը յուսանք թէ այս հրամանը գալէն ետեւ ինչ պիտի ընենք։

Ազգային Ներկայացուցչութեան 2 յօդուածը կըսէ «Երբ Պատրիարքը փոխուելով կամ հրաժարելով և կամ ուրիշ որ և է պատճառաւ աթոռը պարապ մնայ, կրօնական և քաղաքական ժողովները միացեալ գումարով տեղապահ մը կ'ընտրեն և անոր «հաստատութիւնը կը խնդրեն Բ. «Դրանէն»։

Այս, քանի որ քաղ. ժողով չունինք, և կրօնական ժողովին ալ անդամներ կան ինչ չկայ, և ժողովոյն ալ մեծ փոխաշութիւն չունի այդ մարմնոյն վրայ, հետեւաբար անգործունէ ըսութեամբ Սահմանադրութեան համեմատ կառավարել համար հարկ կըլլայ ամեն բանէ առաջ ընդհ. ժողով գումարելով քաղ. և կրօն. ժողովներ կամ ամենամեծ մասն ժո-

զօղ մ'ընտրել տալ, որպէս զի սե-
փական ընտրութիւնն բառ օրինի
կատարուի։

Ցնծենք թէ Զէյթունցք գործ-
եալ դռնփակի խնդիր յարուցա-
նելով և ժողովրդեան դէմ ապահո-
վութիւն պահանջելով նոր խռովու-
թեանց պատճառ պիտի ըլլա՞ն թէ՛ ի-
րենց նպատակին արդէն հասած ըլլա-
նուն վրայ գոհ ըլլալով թող պիտի տան
որ Երեսփոխանութիւնը խաղաղու-
թեամբ և օրինաւորապէս իր պաշտօ-
նը կատարէ և Ներքին Ազգային
տարտամ և անկերպարան վիճակին
վերջ տայ։

Աճառեանի Ս. Պատրիարքին տա-
րի Դուռն զրկած հրամանագրին
պատճէնը զոր երէկ խնդրեցինք Պատ-
րիարքարանի դիւանէն և անմիջա-
պէս ստացանք։

Մագամը Ալիի Նէզարէթի ձէլի-
լէի խարիճիյէէ.

Մարուզը տալիէրի տըր քի.

Ուայէլի խայէթ վայէլի հազրէթի
փատիշահիսէ տէօրթ օնէտէն պէ-
րու խասրէսինէ մին զոյլի խիթէ-
գաղ մէմուր պուլունտուղըմ միլլէ-
թի ռէիսիյանէմ Պաթրիգլիկի մէճմա
էմրէն խասրէ խաւէ կէլմիշ մէ պու
նիւզամէն Տէվլէթ մէ Միլլէթէ խըտ-
մէթ իլէմէք արզուսունտա պուլուն-
մուշ իսէմ տէ, պիր միտտէթտէն
պէրու մեճլիսի ռէիսանէմ թարի
օլան հալը զաթի ռէալիչինէն նաշի
խըտմէթի մէզքիուրէնին մահլուպը
վէճհ իլէ խասրէսինէ մըճուտէ մէս-
լուղ իւլ իղթիտար պուլունմուշ օլ-
տուղումտան, խտիչի ռէիսանէմ մէ-
վազըրը ինտէ օլտուղըմ էալյէի
խայրիյէ ճէմաթը փատիշահէնին նաա
մէ թէբրուր իլէ խիտը իլէմէք ինդ-
րէ լութֆէն մէ խնայէթէն սարք ա-
ֆիյէթինի Պաթրիգլիկի մէղգիւրէսին
ափվ մէ իթլաղ մէ թէվճիհի հաթթը
ալիյէ մէ հիւնկիւ նաղարը մադլի
տէսար հազրէթի Նէզարէթփէնա-
հիլէրի քէմալքետի միլլէթի չաքիրա-
նէմիզ հազրէթ ահիրանէմիզ իբտաղ
մէ էքարամ իլէ մաղհարի մէրահիմ մէ
էչֆաք պույրուլմասըյըղըմ խուսուս-
նա միսաատէի խաչէթտանէի սաղի
էքրէմիլէրի պիւյրուլմազ մէ մէմուլը
պույրուլմագ նիզամը էմր ուէ ֆէր-
մանը Օլ պապտա մէ հէր հալտէ
էմրու ֆէրման հազրէթի մին լէհիւլ
էմրին տըր։

1290 Շաբան 26
1289 Թէշրինի էվվէլ 6

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Առ վսեմ. Նախարարն Արտաքին
գործոց.

Ողորմածառ կայսեր հովանաւո-
րութեան ներքև չորս տարիէ հետէ
ազգիս պատրիարքութեան պաշտօ-
նը կը վարեմ անարժանաբար։ փա-
փաքելի էր ինձ այս միջոցաւ խնամ-
ատն ծառայել Տէրութեան և ազ-
գիս. սակայն ժամանակէ մը 'ի վեր
նուաստութեանս անձին եկած տկա-
րութեան պատճառաւ այն պաշտօնն
բառ արժանւոյն վարելու անկա-
րող գտնուած եմ։ Հետևաբար կը
խնդրեմ որ իմ օրերս վեհափառ կայ-
սեր կենաց աղօթող ըլլալով անցունե-
լու համար չորհ ընէք արձակել զիս
պատրիարքութեան պաշտօնէն, և Զեր
վսեմութեան բարձր հոմանիութիւ-
նըն ու խնամքը' ինչպէս յառաջ' նոյն-
պէս և յայսմ հետէ Ազգիս և Նը-
ւաստութեանս վրայ չարունակել։

1290 Շաբան 26
1873 Հոկտեմբեր 6

ՁԵՅԹՈՒՆՑ ՓՈՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ԹԵՐԹՆ ԵԴՈՂ ՕՐԱԳՐՈՑ ՍԱՐՍԱՓԵԼԻ ՀԱԿԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ջ.

Սահմանադրական ժողովոյ մը նխա-
տերուն ապահովութիւնն ու երաշ-
խաւորութիւնը՝ ժողովրդեան հա-
մակրութիւնն ու վստահութիւնն է.
երբ ժողով մը ժողովրդեան այս բա-
րոյական ուժն ու զօրութիւնն ունի
իր վրայ, խոպիլ ապահովութեան ու
երաշխաւորութեան պէտք չունի, և
տանակ մէկ քանի անձինք՝ երեք չորս
միլիոն ժողովուրդ մը ներկայացնող
ազգային ժողովոյ մ'ոչ նիստ կրնան
խափանել և ոչ ճնշում բանեցնել, վասն
զի ոչ ազդը կը ներէ և ոչ 3—4 մի-
լիոն ժողովուրդ ներկայացնող ժողով
մը։

Բայց երբ ատենի ժողով մ'իրեն
յանձնուած փափուկ պաշտօնն անս-
թերի և իրեն մասը չգործադրեր,
երբ Սահմանադրութեան և ազգին
անունները Սահմանադրութեան
օրինադրութեանն և ազգին կամաց
դէմ գործէ, անշուշտ ազգին վստահու-
թեան և համակրութեան բաժնն կը
կորսնցնէ։ Այնուհետև ատենի ժողո-
վոյ մը միակ ապահովութիւնն ու երաշ-
խաւորութիւնն իր տեղը ձգել և
եա քաշուիլն է, եթէ չուզեր խառ-
վութեանց և յուզմանց պատճառ
ըլլալ և ժողովուրդը ծայրայեղու-
թեանց և չափազանցութեանց մղել։

Գիտենք պիտի առարկուի թէ
քանի որ Ընդհ. ժողովն երեք միլի-
ոն ժողովուրդ մը կը ներկայացնէ, եր-
բէք ներելի չէ որ մաս մը ժողովրդ-
եան կամաց հպատակի, —կը պա-
տասխանենք.

Մեք ալ՝ էկ գիտենք որ Ընդհ. Ժո-
ղովը ներկայ անդամոց ամբողջութեան
քուէն հազիւ 1500—2000 թիւ կը
կազմէ։ Արդ՝ այս թիւն ինչպէս ե-
րեք չորս միլիոն ժողովրդեան մը
կամքը փոխանորդաբար կրնայ ներ-
կայացնել, և այս թուով կազմուած
Ընդհ. ժողով մ'օրինաւոր համարուիլ
եթէ կրնենք, այս թիւն ամբողջ ազ-
գին կամքը կրնայ ներկայացնել և
օրինաւոր ըլլալ, ուրեմն ինչո՞ւ հա-
մար 10—20 հազարէ բաղկացած ժո-
ղովուրդ մ'այդ փոխանորդութեան
պաշտօնը չկրնայ կատարել, երես-
փոխանութենէն բացասութիւն պա-
հանջել, յուզութիւն հրաւիրել, և
իրաւունք ունեցած ժամանակ լուծ-
եալ եւ հրատարակել, քանի որ այդ
Ընդհ. ժողովն ուզզակի ազգին պա-
տասխանատու է.

Զօյթեանք տեսնելով որ Ընդհ.
ժողովոյ համար դատական օրէնք
մը չկայ Սահմանադրութեան մէջ, և
երեք միլիոն ժողովրդեան մը մէկ
տեղ գալով գործելու անհնարութիւ-
նը գիտնալով, քանի տարիէ 'ի վեր
Սահմանադրութիւնը ձեռուընին խա-
ղալիկ ըրեր են, այս վերջին ատեն-
ներս ալ նկատի բոլորովին անոր հա-
կառակ փարուելու և մինչև իսկ յան-
դըգնեցան իրենց չար նպատակին
զոհ տալ ազգն և անոր գործադիր
իշխանութեան պատիւը։ Իսկ այս ը-
նելէ ետև՝ երբ մէկ մ'ալ ապահո-
վութիւն, երաշխաւորութիւն կուզեն
կը պահանջեն։ Մինչ իրենք իրեք
ունին և ժողովուրդը չունի՝։ մինչ
իրենք անձնական պատիւ ունին, ժո-
ղովուրդը չունի՝։ Այո՛, ժողովուրդն
այս ամենն ունենալէ զատ՝ մեծ ի-
րաւունք ունի նաև իր վստահու-
թեան քուէն բառնալու, իր պատի-
ւը պահանջելու և մինչև իսկ այդ
քանի մ'անձինքն երեսփոխանութե-
նէ լուծեալ հրատարակելու, եթէ
երաշխաւորելու և պատուաւոր դի-
տումներ տեղի չունենան։

Այդ անձինք Մէջլիսները Սահմա-
նեալցոյ դէմ կը հանեն, իրենք
ալ ծեծ կուտեն և խրիմեանի վրայ
կը ձգեն։ ժողովրդեան ինքնակա-
լութիւնը կը վիրաւորեն, կըցրպար-
տեն, կանոնատուեն, և երբ իրենց
դէմ գրգռելով կը տեսնեն՝ պատաս-
խանատուութիւնը Խրիմեանի վրայ
կը ձգեն։ «Պատժէ, կըսեն։ Ընդհ.
ժողովոյ գումարման երաշխաւորու-
թիւն ըրէ» կըսեն, կուզեն կուզեն։

Ոտքերնին՝ այդ երաշխաւորու-
թիւնը պէտք էր այն ձեռքէն պա-
հանջէին, որուն կամակատար գոր-
ծիքներն էին. Խրիմեան ինչպէս կրը-
նար երաշխաւորել ժողովրդեան մը՝
զոր դուք գրգռած էիք և ձեզի դէմ
գրգռելով էր։ Սահմանադրութեան
ո՞ր տրամադրութիւնը՝ ո՞ր յօդուա-
ծին տակին օրէնք մը գտած է, որ
քանի մը չտեսաց և մեքենայից ան-
ձինք Սահմանադրութիւնը ձեռուը-
նին խաղալիկ ընեն, ժողովը պատուի-
րեն, ազգն անարգեն, բայց և
այնպէս Խրիմեան իրենց ապահովու-
թիւնն ու պատուութիւնը երաշխաւ-
որէ։ և ի չնորհս իրենց՝ իշխանա-
կան ոյժը 'ի գործ դնէ ժողովրդ-
եան դէմ։

Գալով պատմոյն, կըսենք թէ Զօ-
յթեանք իրենց քաղաքականութեան
օրհասը ժամանած տեսնելով սկսան
Պատրիարքին ազատելու եթէ «ժո-
ղովուրդը յարձակոյն ...»
... ։ Այս առաւնալիքն անոր
համար ըրին սկսան, որպէս զի խը-
րիմեան վախնալով այդ մէկ քանի խը-
ռովարարներէն՝ որ Պատրիարք սա-
պաշելու չափ յանձնապաստանութիւն
ունին, իր պատրիարքական գահն
ապահովելու համար ժողովուրդը ռա-
մկանութեան մատնէր։

Բայց այն ժամանակ ալ գիտէ՞ք
ի՞նչ պիտի ընէին այդ խռովարար-
ները. «Ահա պիտի ըսէին, ժողովր-
դական Պատրիարքը ժողովուրդն
ռամկանութեան մատնեց . . . մեք
պատմէ (յորդորէ) ըրինք, մեզ պար
չըրինք» կըսէին։ Մէ կրնայ երևակայել
առօր վրայ, եթէ անդամ մ'այս մէկ
քանի տխմար Օրագիրներն այդքան
անզգամէ, կամ դէթ անդամ մ'ալ
ուշադրութեամբ կարդաց մեր այս
յօդուածին նախընթաց մասերը։

Բայց Խրիմեան ինչպէս կրնար ի-
րաւունք պահանջող ժողովուրդ մը
պատժել եթէ պատժոյ արժանիները
կան, այն մէկ քանի անձինք են, որ
ամեն տեսակ մեքենայութիւն 'ի
գործ դնելով, հրապարակը սուտ-
բով զրպարտութիւններով և ան-
պատուութիւններով լեցուցին և ժո-
ղովուրդն իրենց և Ընդհ. ժողովոյ
դէմ գրգռեցինլու առիթ տուին։

Այդ աղդադրուժ խմբակին Թարգ-
մանն և արձագանքն եղող Օրագիր
իր գրուածներովը կը հաստատէ թէ
այս վերջին խռովութիւններն և Ազ-
գային տարտամ Թաղ. ժողովոյ մէկ
քանի անդամներէն ծագում առած
է, և թէ ինքը ոչ սիրտով և ոչ
համոզմամբ անոնց հաւանիր չէ։ Բայց
...
համակերոյլ։ Սակայն Թաղ. ժողովոյ
ընթացքն ու գործերը՝ զոր նոյն իսկ
քըն Օրագիր դատապարտած էր, պա-
գարացնել պէտք էր. տոսր համար
Օրագիր սկսաւ իրեն յատուկ եղած
տրամաբանութիւնը ձեռք առնուլ,
և այլանդակ հաւաքաբանութիւններ
յօրինել, որոց իբրաքանչիւր նախա-
դասութեան եզրերն իրարու հակա-
սական են և զիրար կը հերքեն։

Զոր օրինակ, «Քաղաքական ժո-
«ղովն իրաւամբ ծեծ կերաւ Պատրի-
«արքարանի մէջ, բայց որովհետև
«Խրիմեանի Պատրիարքութեան օրով
«կերաւ, ուրեմն անիրաւ է Խրիմեան»։

«Թաղ. ժողովն զՊէշլէրեան յա-
«ռերուէ պաշտպանեց, իսկ Խրիմեան
«իրաւամբ մերժեց Պէշլէրեանի նը-
«կատմամբ իրեն եղած առաջարկու-
«թիւնը. ուրեմն Խրիմեան յանցա-
«ւոր է»։

«Թաղ. ժողովը Խրիմեանի առա-
«ջարկած յանձնաժողովն իրաւամբ
«մերժեց. իսկ Խրիմեանի առաջար-
«կութիւնը պարզ և բառ օրինի էր.
«ուրեմն մեղանչեց Խրիմեան»։

«Հնչում ըլլալուն համար դարբ-
«փակ կուզուի. իսկ խնդրոյն բնու-
«թիւնը դռնփակ կուզէ. որովհետև
«խնդրոյն բնութիւնը Թաղ. ժողովոյ
«հրամայականն է, և այդ հրամա-
«յականն ալ Պատրիարքը դատի տակ
«դնելն ձգէ, ուրեմն դռնփակ նիստ
«ընել հարկ է։ Իսկ Խրիմեան անդ-ոյ
«Հնչում մը հասկցած ժողովին դռն-
«փակ ըլլալը չուզեր և երաշխաւորու-
«թիւն չտար. հետևապար ծանր պա-
«տասխանատուութեան տակ է»։

Թաց մ'ենթադրենք թէ այս եր-
րակայութիւնները բանաւոր և ճըշ-
մարիտ ըլլան, բայց ի՞նչ պարագա-
ներ և նկատմունքներ կային արտա-
քինի և բանդաւորին պէտք մէծ այս
տեսակ անարդ և դծուծ միջոցներով
վրէժ լուծելու, մինչև տա չափ մեծ
իրաւունքներ տրուած էին անոր ձեռ-
քը՝ իրրև զէնք՝ արդարութեան
ատեաններու մէջ վրէժ խնդրելու։

Այս ճշմարտութիւնը ապացուցա-
նելու համար Օրագրի այս մէկ քանի
չարթուան թիւերէն մէկ քանին
թղթատենք.

Առաջին. Պատրիարքական բռ-
նաւորութիւնն ատեւորի կընէ և
ուրիշներուն ալ ապատաութիւն կը
սովրեցնէ ըսելով. «Պէտք չէ Պատրի-
«արքական ատենադրութեան ան-
«ձամբ պատասխանել»։ Տես Օրագիր
թիւ 1028։

Երկրորդ. Պատրիարքը կամաւ-
ծելի զուցնելու և ժողովուրդն անոր
դէմ գրգռելու համար սուտ լուրեր
կը հնարէ «Ի. Պալաք դնաց եղյնե» ը-
սելով. տես Օրագիր թիւ 1035։

Երրորդ. Ժողովուրդը՝ Պատրի-
արքարանն երթալ կոխելու կը գրգռ-
ռէ ըսելով «Նրկեանք իր հըրա-
«մայականը պահանջենք»։ Տես Օրա-
գիր թիւ 1033։

Չորրորդ. Թոզ. Բաւ ելփեպղուն
բերնէն սուտ կը հնարէ, իբր թէ Խը-
րիմեան բառ ըլլայ յէշեալ եպիսկո-
պոսին թէ «Պէշիքթաշ պիտի երթամ,
«ատենաժ մէկ է զիս չդոզր» սատ
Պէշիքթաշի ազգայինները Խրիմեա-
նի դէմ գրգռելու փորձ կը փորձէ։
Տես Օրագիր թիւ 1034։

Հինգերորդ. Քէօմաշ Մ. Ըստ-
րութիւն ապչի բերնէն ալ սուտ մը
կը հնարէ, որպէս թէ Խրիմեան այս
անձին բառ ըլլայ թէ՝ «Հոսկի պզսւ,
«խումբ մը բեանակի երթէ ժողո-
«վին»։ Տես Օրագիր թիւ 1028։ Այսպէս
ալ զԽրիմեան եղբայր եղբօր դէմ
հանող գտւած կը ցուցնէ։

Վեցերորդ. Հիւանդանոցի Նը-
պաստ մ'ըլլալու դիտաւորութեամբ
փոխանորդ Հօր'ատմաի քննադատու-
թեան առնելով, դող, յափշտա-
կիչ, կաշառակեր կանուանէ զայն, որ
ուղղակի Պատրիարքին կը վերաբերի
իբրև անոր փոխանորդը։ Տես Օրա-
գիր թիւ 1040։

Եօթներորդ. Հայ ազգին Պատ-
րիարքը ոբեկցաթեա կոմտանէ Եփ
կըսէ։ «Գրեթանք Մեծ Եղպարքին ի-
«մացնենք թէ մեր գործադիր իշխա-

«նուէրնը (Արբազան Պատրիարքին) «իւր յայտ արկղներ վրայ դրած է»: Տես Օրագիր թիւ 1053:

Աւետաբեր. «Վասնզի ընդարձակ դատաստանին մէջ համաձայնութիւն չեղաւ եղեր, և. Խրիմեան Պատրիարքը ըլլալու համար կը ճնշէ»կ'ըսէ: Տես Օրագիր թիւ 1026: Աւագ Խրիմեանի իրեն դատական կամքատանէ ցերութեան ասին:

Իննուրդ. «Արբազան Պատրիարքը, կ'ըսէ, ամբաստանեալ է ամեն օրինաց առաջ մնդերին յանցանքներով» տես Օրագիր թիւ 1053:

Այս տեսակ թշնամանաց և մտացածին ամբաստանութիւններ հաստատ հաւատոյ դէմ իսկ չկրնար ըլլալ, թող թէ հասարակ Օրագիր մ'ընդհանուր ազգի մը Պատրիարքին դէմ:

Խրիմեան եթէ սխալ և վրէժխնդիր մարդ մ'ըլլար, ինչ հարկ էր Զօհրապեանց ասածներով պարտաւորեն ընթանել, այլ այս վասսահմանութիւններէն մին եթէ ի Դրան հաղորդէր, ոչ միայն Օրագիր յանցաւոր կը խափանէր, այլ և խմբագիրն ալ ինչքինը ո՛վ գիտէ ուր կը գտնէր: Զմեզնէ ու ինչ թշնամանաց համաձայնութիւնները, որոց համար եթէ Խրիմեան ամբարիշտ մ'ըլլար առ Տէրութեան մատնութիւնն, Օրագիր և Զօհրապեանք իրենց վարքն ու պատիւը կը տուժէին:

Խրիմեան այս կերպ մեծացնելու գիտէր ըսել յանձն չառաւ, այլ իր հրամայականութեան Օրագրոյ և իր մէջ թշնամեաց առաքելութեան և կրից մեծացն ինք քաշեց՝ ներող և անյիշաչար մեծամտութեամբ:

Վերջապէս Ազգին մէջ չարժող անհրաժեշտ ձեռքը յաջողեալ մէկ քանի եկեղեցական և աշխարհական արքամեայններու ձեռամբ հանդէսին մէկ կը քակէ. կը մնայ միայն որ է Ազգնանդակութիւնը. բայց անոնց եկեղեցական Ս. Հայր և մէկ քանի Զօհրապ՝ ժողովրդը զինքը կառավարելու ու անպատուելու պետք կրնա՞ն յաջողիլ զայն ալ քակել:

Բայց ինչ որ ալ ըլլայ, Զօհրապեանք իրենց խռովայոյզ և հակազգային գործակցութիւններովն, և անանց գործերը և ըերան եղող Օրագիր ալ իր ռամկական, զրպարտութիւններովն ու հակառակ դրուածներովն իրենց դատապարտութեան վճիռն արդէն ստացած են հասարակաց կարծեաց առջև, և պատմութիւնն ալ արհամարհութեամբ և զզուանօք պատգամին պիտի ստանալ անանց յիշատակը: Ք.

* * *

... Նախագիր.

Նիկոմիդիայէն գրուած նամակներու խառուի բացուած մ'ընելով հասկացուած էիք մեր վերջին թերթերէն մէկն մէջ թէ Գեր. Նիկոմիդիոյ Առաջնորդի հրամանաւ տուն պատմված Արմաշու մնացներէն անհետ և ժամանակ վաճառ մեծ նշանակութիւններն էին եղեր:

Պոլսոյ լրագիրները ամբողջութիւն ունին որ Ազգային խնդիրներու մէջ հրատարակութիւն մը տալու համար անձն հետք կը գործածեն. եթէ աշխարհի վերայ մնաց մեկը անիններ բառական չըլլան, մինչև երկնքի ասուպի բազմութիւն իրենց կարծիքն ստորագրելու համար կ'ընչցնեն:

Նիկոմիդիայի նամակագիրը Թերևս չգիտնալով լրագիրներուն այս հնարքը դէմին եղած անձանօթ դրամենին ալքը կամ վերնագրասրայի ասացկերը մեր մատնութեան համար է: Աձեռ մարդ անձանօթ պատմութեան ենթադրութիւն մը կարելի կարծիքը բայց արժանապատուութիւն հանդէպ բացաւ մարդը հրապարակաւ որ իր ենթադրութիւնն այս կամ այն անձնաւորութեան պատուոյն վը...

նաս չբերէ: Գերակա արքայանի հրամանում մեր մեծագոյն թշնամիները հրատարակելու կամ ձեր Զօհրապեան մնոսանած թերթերէն միայն հրատարակած ստորագրութիւններով դրուածքը հանրապետ ասանց խղճմտութեան մեր պատուոյն մասն է:

Նամակագիրները, մինչև հոն մենք ալ մեծապատիւ ալ կրամմոնք ունին Գերաշխ արքազանի հրամանագրին վրայ ցաւերու, բայց ինչ պատճառ և կրամմոնք ունին հրամանագրին մեծանուններն ըստ մեզ համարձակ գործածել: Այս չէ հանկնար: Այն նամակով կար թէ մենք առաջնորդին եղանի որ Գերաշխ արքային Պատրիարքին եղան, մեծաշնորհեալ որ Պատրիարքին ըննելով առաջնորդութիւն ձեռքէն ելլէ և մենք յանդիմանենք. ասոր մէկ չգիտեր թէ Պատրիարքը ընտրուած թէմով առաջնորդ մը իւր պաշտօնը ձեռքէ չհանէր. մինէ Զմիւռնիոյ առաջնորդ Պէզոն Պատրիարքը առանձ ալ վերջն ալ ալ ընտրելու առաջնորդ չէ՞ր. Արքեպիսկոպոս Պատրիարքին ալ եթէ իւր հրամանագրին վրայ մինչեւ, մեծ Գերաշխ Պատրիարք առաջնորդութեան ձեռքը պիտի չառնէ՞ր, եթէ մենք այն նամակին գրիչ ըլլայինք, այն ատեն ալ այս պարագան գիտնալով մեր մեծութեան հնարքն այս անգամ և անդրադարձ յարինունեութեան ձեռքը չկրնար պատրաստել, և յանցաւորութեան անցայ երկրին չինք պահեր. ինչպէս կ'ենթադրեն մենք ալ պարտինք մեջ յարձակում ըսելով ենթադրութիւնը խնդրին ալ յարմար չէ, ինչպէս կը բացատրի թեմական առաջնորդութեան միջանկեալ Պատրիարքը մեծնը անգամին ալ կարծել թէ մենք և մեր մասնաւորութեանը ավելի ենք. և ապագային գործը ձգել կը մտածէնք մեծ մասնաւորութիւնը նամակագրեն ալ այն նամակին պատմութեանց չը ինչպէս չունի, ձեզնէ թող բերք միայն կ'ընդունինք Ներսէս արքազանի ուղղութեան ալ, որ պնդէ և անոր անուն ալ ինչպէս պարտաւոր է ալ նախարար, անձն տալ որ անհատներու յանդիմանութեան դերն անցայ մեր նամակին պատասխանատուութիւնը:

Առաջնորդութիւնը ձեռք անցունելու կը փափագինք եղեր: Նամակագիրը մինչեւ սրտառուչ թէ ուրեմն պայքարենք եղեր է կամ ալ մեկը թող մարդկութեան ներուած ալ կ'երեւի սրբազանի կը հայտնած և ալ մէ ամենայն երեւի Քրիստոնեական ձայնը, որ իրեն մարդ կը պատմի. Ներսէս արքազանը շատերը կը մանուի մինչեւ որ տարբերն առաջնորդութիւն հոտառայիր և առաջացքեր եմ իր արժանապատուութեան մասներն մէջ, պարզամիտ կենալով միայն որ երկու սրբազնութեան, առաջնորդութեան և փոխանորդութեան, մեծամասնութեան անհրաժեշտութեան ձեռնտուութիւնը պահպանել, կամ մէկ կը միւսին մէջ չընկղմի, ինչպէս կը պատմէ ազգային օրէնքը: Մեր այս գործունէութեան և ձայնին փոփոխութիւն առաջ հետ ալ և մարդ արժանական փոփոխութիւնը ենթադրել առանց խորհելու բան չէ, մենք անձնատուութեամբ մեծապատիւ Առաջնորդին ալ հանդէպ, որ զմեզ 'ի մասի և երկրին մասնէ հանդէպ յայտնել զմեզ կը թէ առանց և դատաստանի փառաւորութիւն են, ինձ համար, խորհ և կարգաւորեն մեր ձեռքը:

Խնդրելով... եփեսոսի հրատարակել այս նամակը: Տեղ

1873 Հոկտ. 10 Իր Ծ.

'ի Ս. Կ. Վանս ԽՈՐԷՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Արմաշ Հայր Վանիցն Արմաշու

* * *

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Տփղիսի Մեղու Հայաստանի լրագրին Սեպտ. 29 թիւ թերթին մէջ հետեւեալ թղթակցական լուրերը կը կարդանք:

Այս ներկայ Սեպտեմբեր ամսոյ 13 ին յայտնի օրն երեկու հայ Բագրատ Գուրգէն Ղ. Գէօրգ Կաթողիկոսէն ուղարկուած Բ. վարդապետն ընկերով իւր հետ Ասորի՞ բնակցին Արմաւիր ներսէսն մեծապատիւ տերեք մեծանուն և կաթողիկոսի կենդանի Ժողովակաւ համար Զանգեզուր Միհրակ կաթողիկոսի վանքի հայ նուիրակ աւանդի: Կիլիկիոյեան ձայնասակցութեան Ժամանակ հրամանագրական մէջեալ հայ ուսումնի կարգաւորութեամբ վեր եղած ներքին չափ եղբայրակ ձեռներին մեծեր փոխանորդ եւ մի աշխարհական կառավարութեան կողմանն կարգ որ կ'աճէ որ կաթողիկոսն կարգ մնալնէ: Ու, հայր սուրբն կանգնեց իւրեն եւ՝ արդեն այս ժողովրդեան մասին բացու առավ եւ յարգելի ժամանակներ՝ որ Նորա ատենադրին ատեան եւ իւր բազում միջնորդներ այս խօսքերով «Սիրելի ժողովրդականք, ես գիտեմ, որ մեր Վեհափառ կաթողիկոսին սրտիս պատկերով յաղթ կան, բայց եթ այս առաքումին մէջն եղաւ հաւատացեալ մեր «Աստուածայնութեան, որ մեր մայրենի Արարատեան եւ Վեհափառ Գէորգ Կաթողիկոսն յատուկ յատենոյնը է հայոց ազգի համար. նոյն առաւել բան ալ առաջինը և ասա ձեզ սրբոյ Նորա բանիրանի սուրբ Միածինն, Ամենայն չէ սուրբն կաթողիկոսներին, մեր հաշտակ կարգէս Օծանելոյ կաթողիկոսին, որ քաղաքեն և սուրբ կնքեսցէ Գերաշխ Վեհափառ կաթողիկոսի Ժամանակ, սերոմն կը մնեմ մեծապատիւ, մարդ անտերը և հոգեւոր միջոցով նախ և հարկը մէջ կը կրէ, բայց այժմ մեր յառաջընթաց Գէորգ մեծափառ կաթողիկոսն այս առաջ է պարտավոր և գերակայիս նոյն մեծապատիւ որ քննել է մեկ «Հայաստանեայց ազգն եւ մեծ հոգով մէջն «մեծանուն է իւր հայրենական փառքն «քանի մեծ պատիւ կաթողիկոսին ալ «առավել է նորոգել և պարզապէս յայտնութեան, որ եթէ գիտես ամենքն էլ «չէր ծանուցի այն առաջնական Էջմիածին և կաթողիկոսի մեծապատւոյն. օրհնեալ էր և օրհնեալ մեծէ, ամէն:»

Փառաւոր յետոյ հայր սուրբը ըսաւ սուրբ ժողովին:

Երբ որ կանգ բարձին Միքայէլ Սասունցի սուրբ ժամուց հայրապետի և խաղաղութեան բան իւր շնորհաւորութեան հոգևոր սուրբն, այն ժամանակ ժողովուրդը հայ սուրբը մեր գնաց կանգնեց և սկսեց սուրբ և ներկա սուրբ «Տէր օրհնեա, էս ինչ է որ գալու կեանք, արտասանեց մէջ, երկու արտասանեց մէջ, մեծ մանկնաւոր ձայնեց. հոգ խաղաղեցէք, երկինք խաղաղեցէք, աստուծոյ մեծ առաջ բանն ինչ կարգ:»

—Ցեխինեակից մեզ հաղորդեցին են, թէ հիացնել որ այն տեղ կայ հայոց առանձնատուն, հայերից ամենը յանձնառան եղեան աղջիկը մի հայ տղայով, որ պատկանում է ռուսական, նոյնը միայն վրացերէն, առանց որ դպրայ համար իւրաքանչիւրից ամէնը 20 կոպէկ, և հայութիւնը մի հայ «Հայութիւն» սրբին կոչված: Այդ եկեղեցի մանկավարժ առաջացն չուներ է սորա և նորա սուրբ և հանդէսուած ծնողներին թէ ինչ հարկաւոր է հայոց լեզուն: Ինչպէս մեր հայերը վրացերէն խօսում եղել են գնացել մենք էլ ինչպէս պէտք է եղեր գնենք:

—Երևանից հաղորդում է մեզ Պ. Հարությունյան, թէ Վաղարշապատայ Գայիանեան օրիորդաց դպրոցի դասատու թուականի «Մեղու Հայաստանի» լրագրի կողմէ կոչուած խոստովանութիւնը իւրեն գոհ առաջադրում է մանուկ օրիորդներին:

* * *

ՀԲԱՒԷՐ

Ա. ...ական վարժապետական ժողովոյ

Մեծապատիւ էֆէնտի

Ազգային վարժարանական ժողովոյ մ. Նիստ պիտի գումարէ յառաջիկայ կիրակէ որ հոկտեմբեր 21 'ի Ս. Լուսաւորչ եկեղեցին Գալաթիոյ:

Առանց պիտի բացուի ժամ 6ին եւ գոցուի 10ին. ուստի կը հրաւիրեմ զձեզ որ բարեհաճիք գալ եւ ձեր պաշտօնը կատարել աղգասիրաբար: Մնամք յարգանօք

'ի Գիւնոց վարժապետական ժողովոյ

Առենապետ Ատենադպիր
Տ. Մ. Խասէրճեան Մ. Մէշաքեան
15 Հոկտ. 1873
'ի Խորհրդարան Գալաթիոյ

ԿԱՐԳ ԽՕՍՈՑ

1. Ընթերցում ատենագրութեանց.

2. Շարունակութիւն վիճաբանութեան նախահիմնադրին գրութ. եւ աշխարհագրական վրայ.

* * *

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՊԱՏԿԵՐ ԳՐԱԳԻՐ

Հատոր երկրորդ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ց. ՏԷՏԷԵԱՆՑ

Ս. Տէոդորի Նոր Հրատարակիչը եւ քանի տարի առաջ մէջերը հրատարակելէն ետեւ հարկ էր նաեւ թարգմանել տալ եւ վերջ մ'ալ երկրորդ մը շարունակող գործն որ է Պրանթոնի Պերխանը, նոյնանուն միջնադարեան մեծ վէպերէն մին որ թէ պատմական ներպաշտպաններու, թէ հետաքրքրական տեղեկութեան եւ թէ ճարտար հեղինակ քին կողմէ ընթերցողին առաջարկութիւնը կը գրաւէ եւ մեծ կը կրթէ:

Ամբողջ գործը 12 հատորէ պիտի բաղկանայ. Բոլորին համար բաժանորդագրութեան գինն է 110 դահեկան. Վերջ հատորը առանձինն առնել գինն է 120 դահեկան: Իւրաքանչիւր հատորը 12 դահեկան: Բաժանորդ գրուիլ ուզողը կրնայ դիմել Ս. Պոլիս Յ. Գալֆայեան եղբարց գրատուն: Զաւիարօր-լար եօթ.ը թիւ 16: Զմիւռնիա Տէտէեանց գրատունը:

ԻՎԱՆՈՅ

ՀԱՏՈՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՉՄԻՒՌՆԻԱ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ց. ՏԷՏԷԵԱՆՑ

1873

Վալթր Սքոթի անուանի վիպասանին երեք հատորէ բաղկացեալ այս նշանաւոր գործին' որ բոլոր պատմութեան գովասանքը արժանացած է, երրորդ հատորն ալ հրատարակեցաւ:

Իւրաքանչիւր հատորի գինն է 12 դր:

Ամբողջ գործը 36 դր:

Կը ծախուի Պոլիս Եղբարց Գալֆայեան գրատուն 'ի Զաւիարօրլար փողոց թիւ 16 եւ Հայ գրավաճառաց քով:

* * *

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԽՕՍԵԼՈՅ ՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆՑ

Աշխատասիրեց Ն. Մ. Ծէմէճեան

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ԳԱՍԱՊԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԳԻՆ 6 ՂՐՈՒՇ

Կը ծախուի բոլոր հայ գրավաճառաց, ամեն գրանոցներու մէջ:

* * *

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Մեծ.Տեառն Ա. Պ. Աէքսըլեան չաբաթը երեք անգամ նոր պիտի նորէ ազդառաց. երկուշաբթի օրերը 'ի Պալատ Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ բակին սենեակը, ուրբաթ օրերը Խասքէօյ Սէլամսըզ Վանքէն ազա Չէօմլէկճեան գերեզմանը եւ ամեն հինգշաբթի օրեր իւր բնակարանը Բէյօղլու Թէքքէի մօտ Գոմիսիոնի յարկ հանել փողոց թիւ 4 ժամը 7էն մինչեւ 9:

Ցինքը Մասնաւորապէս տեսնել ուզողն իւր տունը կը գտնէ ամեն օր մինչեւ ժամը 6: 4

* * *

Մեծարգոյ Տօքթօր Գ. Զէլֆանեան ատամնագործ բժիշկն իր սրահարանն պէտք եղած ատամ մը փորելու մէջ առանձնակալ մետաղ երբեմն մետաղական պատրաստուած եւ ընտրելութիւնն առ այժմ հաստատած է 'ի Պէշիկթաշ Մեծ փողոց Քէօփրիւ պաշի. Նախկին փոխել տանը գտնուի:

Մեծարգոյ Զէլֆանեան' ինչպէս փորձի' նոյնպէս ալ Պոլսոյ մէջ իր ճարտարութիւնը բազմաթիւ գործո-

զուխեամբք ցոյց տալով մեծ հանգաւ-
ստացած է ։

Ըստ գործողութիւններն հետեւեալներն են։

1. Ամեն հիւանդ եւ յաւուր ակռաները կը բուժէ, եւ նոր հնարքով մը կը լինի, ինչպէս որ մինչեւ 20 տարի կը զինուած։

2. Արդէն քայքայուած ակռաներուն տեղ նոր ակռաներ կրդնէ մասնաւոր եղանակաւ մը, որ բնական ակռայից պէս ամեն տեսակ կերակուր կրծածեն, եւ գեղեցկութեան ու գինացնկանութեան մասին բնականներին խակ կը գերազանցեն։

3. Ցաւ բռնած ակռաները կը ջնջէ։

4. Սեւցած ակռաները կը ճերմկցընէ եւ իրենց բնական գոյնը կուտայ անոնց։

5. Նոր փտիլ սկսած ակռաներուն փտութեան առաջքը կառնու։

6. Խախտած ակռաները գիտութեամբ եւ տանց ցաւի կը հանէ։

7. Կանանց (եւայի) եւ գամի փայլ ակռաներ կը շինէ։

8. Բերնին ծակոտած կամարները կը գոցէ։

9. Ջէնքէ փտտած ամբողջ կզակ եւ կզակի ակռաներն արհեստական կերպով կը նորոգէ։

10. Տկղերուն խախտած եւ երերուն ակռաներն կամրակից ղանազան եղանակաւ։

11. Ակռաներուն երկնտուն, լնտուերուն քայքայուելու, բերնի հոտի եւայլ դէմ առաջքը կառնու։

Կըգտնուի ամեն օր՝ բաց ՚ի կիրակէէ՝ ժամը 5էն մինչեւ 11 Պէշիկթաշ ճուր ընակարանը, իսկ ժամը 5էն առաջ ուղղին առնը կերթայ

ԴՈՒՄԱՆՏԱՐԻԱ.

Պոլիս Բանձիկ փողոց թիւ 9 մարդագան կը ծախուի չափաւոր գնով Սիպրոսի ազնիւ եւ մնայուն գինի 3 տարեկանէ մինչեւ 20 տարեկան եւ Աղրիանուպոլսոյ գինի 2 տարեկանէ մինչեւ 10 տարեկան նմանապէս ուրիշ քանի մը տեսակ ղուս եւ մաքուր գիներ ու օղիներ։

Ցիշեալ գինիներուն արիւն ու մարմին նորոգելու եւ ստամոքսին օժ տալու կարողութիւն ունենալը յառ փորձերով տեսնուած է։

Այս գինիները չիշենեցու մէջ գրտնուելոյն վրայէն Օ. Բ. մարզանները կրկնեն եւ այս մարզանները չերոզները երաշխաւորեալ չեն։ 3

Մէկ որ Բէնձէս (Բէնձոփ ոց) բառաւոծ բաղադրութիւնը, որ կազդուրիչ եւ զօրացուցիչ հանքային ջրոց բաղմերձներուն գործը խիստ յաջող կերպիւ կը կատարէ, եւ իր ազդութիւնը լաւ հասկցուած է, որ եւ է խարգախ նմանողութիւններէ ազատ պահելու համար այսուհետեւ ստորրաթուղթէ պատկանները մէջ գըրուած առաքներով պիտի փակուելի

FER QUEVENNE
APPROUVÉ PAR L'ACADÉMIE DE MÉDECINE.
AUTORISÉ PAR CIRCULAIRE SPÉCIALE DU MINISTRE.

ՓԷՐ ՔԷՎԷՆ

Բժշկական ճեմարանէն հաւանութիւն առած, եւ պաշտօնէին յատուկ շրջաբերականովը հրամցուած։

Քէվէնի երկաթը (չէլիկ թօզու) արեան նուազութենէ կամ ակարութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները կը բուժէ, տանց գործածողին ախորժակը աւելցնելու, եւ կոկորդիստ քերոց ամենէն ազդելու ախորժելին եւ ազնւն է։

«Փորձը հաստատեց թէ թէ երկաթիւ թադարաթեանց ալ մէկը «Քէվէնի երկաթին չափ գիտնականական է, երբոր չափով գործածուին»

Դատաստ փարիզի բժշկական ճեմարանին Պուշարտա։

Քէվէնի երկաթը կը ծախուի 100
10 CENTIG. չափով շիշը 3 1/2 ֆր.
200 հատաքէլով շիշը 5 ֆր.
100 » շիշը 3 ֆր.

Ընդհանուր մեծերանոց փարիզ Օ.Ս. Տէ Պօզ—Աւ փողոց 14 Էմիլ Յէնօվախ քոսի եւ ամեն դեղարաններ։

Քէվէնի կիկըն եւ մերձիքեալ գործարանին գրօշմանիշը պէտք է պահանջել։

ՄԵԼԱՆՕԺԷՆ
ՃԵՐՄԱԿ ՄԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ
ԴԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵՂ

Փարիզի ճարտարարդաձական գիտութեանց բնիկերութենէն ընդունուած փորձառուած, որ մի կ փայլուն մէջ եւ ամեն գոյնով կը ներկէ մազերն ու մօրուքները, առանց մորթին վնաս մը տալու եւ տանց բնա. հոտ մ'ունենալու։ Այս ներկը միակը հիմաց գործածուածներուն ամենէն գերազանցն է։

Կըգտնուի Տէյրա Աւտայի, Զօղրաֆ—օղլու եւ Քէչիճեանի դեղարանները։
գին 6, 12 եւ 15 ֆրանք.

CAPSULES de RAQUIN au Baume de COPAHU

ՔԱՓՍԻՒԼ ՌԱՔԷՆ. Գօդայի հիւանդութեանց դեղ. Փարիզու բժշկական ճեմարանէն հաւանուած, որ 100 հիւանդի վերայ փորձուելէ եւ ամենուն ալ բժշկութիւնը ձեռք բերելէ ետեւ, Փարախ, ուրիշ ամեն տեսակ բաղադրութիւններէն յառաջադէմ գտնուած է, յաջողապէս մեծգամայն թէ այս Քափսիւլը գիտութեամբ կը հալի ստամոքսի մէջ, եւ անհաճոյ զղջացութիւն չպատճառեր բնաւ։

Կը գտնուի Փարիզ Ֆօպուր Սէն Տընի փողոց թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով։

VESICATOIRE D'ALBESPEYRES ԽԱՐԱՆ ԱԼՊԷՍՓԷՅՐԻ Որ Փարիզու, Լոնտոնի եւ Միացեալ Նահանգաց զինուորական հիւանդանոցներուն մէջ ընդունուած է, եւ արագ ու կանոնաւոր ներգործութիւն ունի։ Մէն մի խարան իր կանանչ կողմն Ալպէսփէյրի ստորագրութիւնը պէտք է ունենայ։

Փարիզ, Ֆօպուր Սէն—Տընի փողոց, թիւ 78. եւ ամեն դեղագործաց քով կը գըտնուի։ **CAPSULES DE RAQUIN AU COPAHU**

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

ՌՈԲ ԲՈՒԱՎՕ ԼԱՖԷՔԹԷՕՐ

Հաւանութիւն առած Գաղղիոյ, Պէլճիոյ, Աւստրիոյ եւ Ռուսիոյ մէջ եւ Տօքթոր Ժիրոտօ Սէն—Ժէրվէյի ստորագրութեամբ վաւերացած։

Արիւնը մաքրող դեղերուն մէջ այս շիրուպը միջա առաջին տեղը բռնած է, թէ իր ազդեցութեամբը որ 25 տարիէ ՚ի վեր փորձով հաստատուած է, եւ թէ իր միմիայն բուսական բաղադրութեամբը։ Հիմնային կը բուժէ, տանց սնդիկի, մորթի հիւանդութիւնները, արեան խոյր եւ ծնողական ու յաջորդական հիւանդութիւնները, նմանապէս եւ մանուանց թէ նոր եւ թէ հին տարափախիկ հիւանդութիւնները, որք քաղաքական անդիկով եւ խոտիր որ բժիշկներով չեն բուժեր։

Կը գտնուի փարիզ Րիշէր փողոց 12. եւ Կ. Պօլիս Սէնի Ջամի փողոց թիւ 16. 18. 20. 22 Տէյրա Աւտայի. Գ. Կոմնենի Ոսկանեան. Մէկէյի Զօղրաֆօղլու Քասապեան եւ Մէլքոնեանի դեղարանները։

ԼԸ ՏՐԻՈՅ ԲՕՔԷՐ

Մորթի խնամոց եւ գեղեցկութեան համար ամենայն խիստ հարկաւոր եւ ընտիր օճառ։

L. T. PIVER — PARIS — A la Reine des Fleurs

Լ. Թ. Բիվէրի հնարուած հաջարի հիւթով

Ընդհանուր մեծերանոց փարիզ Պօւլվար տը Սթրասպուրկ թիւ 10։

Eau et poudre Dentifrices
PERFECTIONNÉES DU DOCTEUR
J.V. BONN

ԱԿՌԱ ՃԵՐՄԿՑՆՕՂ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ԲՕՆՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն եւ փոշին ուրիշ ամեն ջուրերէ եւ փոշիներէ գերազանց էլեր ունէր հաստն եւ օգտակար յատկութիւնները են անոնց ամենէն ալ հարիւրին 40 փոր գնով կը ծախուին։

Ամեն գիտուոր գեղափաճառաց եւ մնաճահոտութենից փաճառոց քով կը գտնուի.

ԱԿՌԱՅԻ ՋՈՒՐ ԵՒ ՓՈՇԻ
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ԲՕՆ ԲԺՇԿԻՆ

Այս ջուրն ու փոշին ուրիշ այս տեսակ ջուրերէն ու փոշիներէն հարիւրին 40 աժան գնով կը ծախուին, բայց ամուլաւատութեան եւ օգտակարութեան կողմէ զանոնք ալ կը գերազանցեն։

Ամեն գլխաւոր գեղափաճառաց փարսայարդարաց եւ հոտափաճառաց քով կը գտնուի։

Փարիզ Ռիւ Տիւ Հավ Թիւ 1

DRAGÉES-ESSENCE de SIBORO
INJECTION de SIBORO

Գլխաւոր դեղարանները կը գտնուի

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿՒՈՅՆ ՀԵՏ 100 ԴՐՈՒՇԻՆ

Լոնտոն 3 ամիս պայմ.		110 3/4—111
Փարիզ		23, 10

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Անգղ. լիրա	ղուրուշ	110,25
Նափոլէօն ոսկի	»	87, 20
Իմբերիալ ռուս	»	89 2
Քորոնա	»	51, 3
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	103 2
Պէշլիկ	»	120

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր:		Պէսարապիա	45—46
»	»	Ազագ	—
»	»	Պուլկար	35—36
»	»	Պուրկազ	—
«		Թէքիրտաղ	34—36
»	կակուղ	Ազագ	—
»	»	Պէսարապիա	30—
Կերպաս Թունա			42—43
Ցորեն կակուղ Պուրկազ			— —

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍԻՒԻՍ

Ապահովութեան ընկերութիւն զւիցերիական

Ի ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐ

Կապահովէ փոխադրուած, դրամ եւ այլն, ծովու եւ ցամաքի վրայ եւ բոլոր Հելլէնական եւ Օսմանեան շոգենաւերով եւ առագաստանաւերով եւ ցամաքի վրայ ալ երկաթուղիներով փոխադրելու վտանգաց դէմ, ինչպէս նաեւ բոլոր ամեն կողմ ղրկուած խցուն նամակներ եւ ծրարներ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ.

Ընդհանուր Գործակալ — ՀԵՐՄԱՆ ՀԷԼՄԻՆԿ ի Ղալաթիա
Գործակալ — ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷԹԱՆՁ ի Փանճէ ղարու

ԼԱ ԺԻՐՕՆՏ

ԱՊԱՀՈՎԱԳԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ, ԿԱՐԿՈՒՏԻ ԵՒ ԱՆԱՍՆՈՑ ԿՈՏՈՐԱԾԻ ԴԷՄ

Կապահովէ, տուներ, կարասիներ, վաճառականներ, վաճառքներ եւայլն եւայլն մինչեւ անգամ փայտէ շէնքեր հրդեհի դէմ, եւ անասնոց կոտորածի դէմ, չափաւոր գնով եւ յաջողակ պայմաններով թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ Վնաս մը պատահած ժամանակ, ստորագրեալն անմիջապէս կը կատարէ ճշդիւ եւ աշխուժութեամբ բոլոր յանձն առած պայմանները։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ.

Ընդհանուր Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷԹԱՆՁ Ի ՓԱՆՃԷ ՂԱՐՈՒ

Այս լրագիր շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրեր։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Ցինկիլ խանը վերի յարկը թիւ 15 Մասիսի խմբագրատունն

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձնաւորները։

ԻԶՄԻՐ. Պ. Միհրան աղա Տէօվլէթեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խօրէնեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Սարգիս աղա Թաշճեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յարութիւն աղա Վարդանեան.
ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ. Գէորգ աղա Մ. Պետրոսեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Իփլիքճեան.
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Ջաքարեան.
ՄՈՒՇ. Միհրան աղա Փաթիկեան.
ՎԱՆ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՑՄՌՆԻԱ. Միհրան աղա Աշճեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Խաչիկ աղա Բաղրատունի.
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրել ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԽՐԻՄԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Ի ՊՕԼԻՍ ՉԻՆԿԻԼ ԽԱՆ